

Orde van dienst

Zondag 26 november 2017, 10.00 uur (Eeuwigheidszondag)

gedachtenis van de gestorvenen

Voorganger: ds. Bert de Wit

Lezing van de Profeten: Jesaja 65:17-23

Lezing van het Evangelie: Matteüs 25:1-13

Gemeente van onze Heer, Jezus Christus,

Jezus vertelt een gelijkenis.

Matteüs is de enige van de vier evangelisten die deze gelijkenis heeft doorgegeven. De gelijkenis van de vijf wijze en de vijf dwaze meisjes. Misschien komt dat door het einde van de gelijkenis. Het verhaal gaat uit als een nachtkaars. En het laat je achter met een rotgevoel.

Terwijl het toch zo vrolijk begint!

Het begint met een groep meisjes die op weg gaan naar een bruiloftsfeest. Ze gaan de bruidegom tegemoet. Het is een soort intocht van Sinterklaas. De bruidegom wordt in een optocht van vrienden en familie naar het huis gebracht waar de bruid vertoeft. De bruidsm meisjes gaan naar buiten om de bruidegom te verwelkomen. Als die bruidegom er is kan het feest losbarsten.

Dat wachten kon lang duren, want in het oude oosten nam men de tijd voor een bruiloft. Het kwam langzaam op gang, maar dan duurde zo'n feest wel zeven dagen.

Kun je je dat gevoel nog voorstellen? Het gevoel van jonge meisjes die naar een feest toegaan? Die nerveuze verwachting – *Saturday night fever* heette dat vroeger.

Er kon van alles gebeuren op dat feest. Alleen maar leuke dingen, natuurlijk. Je ontmoet daar goede vrienden en oude bekenden. Het wordt lachen, het wordt mooi en gezellig! Wie weet kom je daar je grote liefde tegen.

Zo'n feest – daar leef je naar toe. Daar lééf je voor. Als je niet een feest had om naar uit te zien, dan was je hele leven saai en grauw.

Het bruiloftsfeest in het verhaal van Jezus, is een gelijkenis. Het feest lijkt op het koninkrijk van de hemel. Het koninkrijk van de hemel is hetzelfde als het koninkrijk van God. En dat is een aanduiding van de wereld volgens God. Zoals God de wereld heeft bedoeld, zo zal die wereld ooit zijn.

Hóe dat dan zal zijn kan niemand zeggen. Maar je kunt je er wel iets bij voorstellen.

Jesaja stelt het zich voor als een nieuwe hemel en een nieuwe aarde, waar alleen maar blijdschap heerst en waar mensen pas doodgaan na een voltooid leven.

En Jezus vergelijkt het met de hooggespannen verwachtingen van meisjes die naar een bruiloftsfeest gaan. Die meisjes stellen zich er ook van alles bij voor. Zo mogen wij dus verwachtingsvol uitzien naar het koninkrijk van God.

Dat is een mooi begin. Maar hoe lang houd je dat vol?

Misschien kun je iets van dat gevoel van de meisjes je nog herinneren. Je moet waarschijnlijk diep graven voor je daar bij bent. Zeker als je hier in de kerk bent om een gestorvene te gedenken. Als degene met wie je alles hebt gedeeld – je hele leven – als die is weggevallen.

Wat heb je dan nog te verwachten?

Wat is er dan nog over van dat reikhalzend verlangen waarmee je ooit naar de toekomst keek?

Misschien zo weinig, dat je geen zin meer hebt in het leven. Alsof het koninkrijk van God voor jou te laat komt. Want, wat is er nou aan om in je eentje naar een feest te gaan?

Als je met dat gevoel hier zit, dan behoor je tot de doelgroep van Jezus. Of misschien moet ik zeggen: tot de doelgroep van Matteüs. Want Matteüs vertelt dat Jezus dit vertelde.

Matteüs schreef het evangelie tientallen jaren later. Jezus was al een halve eeuw niet meer op aarde. Dat betekent dat in zijn tijd bijna niemand meer leefde die Jezus nog had gekend. Alle

volgelingen van Jezus waren stokoud of al gestorven. Hun kinderen trouwens ook al. De derde generatie na Christus groeide al op.

Dat werd als een probleem ervaren. Want Jezus had toch gezegd dat hij spoedig terug zou komen? 'Jullie zullen het nog meemaken', had hij gezegd. Maar iedereen die er bij stond toen hij dat zei was al gestorven. Zou het dan wel waar zijn wat Jezus verkondigde? Zou dat koninkrijk van God, dat mooie feest, ooit nog wat worden?

'Omdat de bruidegom op zich liet wachten, werden de meisjes allemaal slaperig en dommelden ze in.' Alle tien de meisjes vallen in slaap.

Alle mensen die de Bruidegom verwachten gaan uiteindelijk dood.

Alle volgelingen van Jezus waren al gestorven. 'Omdat de bruidegom zo lang op zich liet wachten...'

'Hoe lang gaat dat nog duren?'

'Waar wachten we eigenlijk op?'

'Komt er nog wat van?'

Die vragen worden al sinds de tijd van Matteüs gesteld. En wij zitten nog steeds te wachten.

Er is weer een kerkelijk jaar voorbij. Wij zijn hier weer bijeen om te gedenken wie ontslapen zijn. We steken weer kaarsjes aan (gelukkig hebben we een voorraad). Maar het is niet verwonderlijk dat de kerken leeglopen. Want hoe lang wachten we nu al? En wie zegt ons dat we niet zitten te wachten voor noppes? Hoe lang houden we dit nog vol?

In de gelijkenis zegt Jezus: 'Midden in de nacht klonk er geroep'.

'De Heer verschijnt te middernacht'. In het holst van de nacht, als de duisternis het dichtst is. Kennelijk hebben wij dat punt nog niet bereikt.

Niemand weet op welke dag en op welk tijdstip Hij komt. Misschien moet het nog donkerder worden, nog stiller in de wereld, tot niemand meer naar Hem vraagt 'noch in zijn dag gelooft'.

In elk geval houdt deze gelijkenis ons voor, dat je een goede reden hebt om het koninkrijk van God te blijven verwachten, ook al sterft de één na de ander, inclusief jij zelf. Want de bruidegom komt midden in de nacht, als iedereen slaapt.

En als Hij komt dan zullen alle meisjes opstaan.

Alle mensen zullen wakker worden gemaakt: 'Daar is de bruidegom!'

De levenden en de doden, de dwazen en de wijzen,
de Joden en de christenen, de moslims en de hindoes,
atheïsten en ietsisten, heiligen en criminelen,
meisje en jongens, mannen en vrouwen –
als de Bruidegom komt, komt Hij voor alle mensen.

Dus, dat koninkrijk van God, het grote bruiloftsfeest, waar je zo verwachtingsvol naar kunt uitzien, dat staat ons allemaal te wachten. Het wacht op alle mensen, zonder onderscheid.

Nou, dat klinkt toch mooi. Het lijkt de wereld van John Lennon wel: 'Imagine...' 'A brotherhood of man' – het wordt één groot feest! Toch gaat het verhaal als een nachtkaars uit.

Je krijgt er de rillingen van als je leest hoe de helft van de meisjes voor een dichte deur komen te staan. Achter de ramen schijnt de feestverlichting. Ach, ze willen zo graag naar binnen. Ze zijn alleen een beetje te laat omdat ze nog olie moesten kopen. Ze bidden en smeken: 'Heer, laat ons binnen'. Maar de heer van het feest laat hen in de kou staan: 'Ik ken jullie niet.'

Daar staan die vijf meisjes: buiten in de donkere nacht.

Zou het dan toch zo zijn dat er een selectie plaatsvindt? Dat er een Petrus aan de hemelpoort staat, als een ceremoniemeester op een bruiloftsfeest, die in Gods naam bepaalt wie naar binnen mag en wie naar de verdoemenis gaat?

Hoe zou het dan zijn met jouw geliefde die gestorven is? En hoe zal het straks met jouzelf aflopen?

Het klinkt als een huiveringwekkend verhaal.

Maar degene die dit verhaal vertelt, is Jezus. En dan moet je uitkijken, want Jezus zet ons op het verkeerde been.

Jezus lijkt niet op iemand die binnen staat en die mensen die buiten staan wegstuurt omdat hij ze niet kent. Jezus lijkt meer op mensen die buiten staan en die worden weggestuurd.

Jezus heeft altijd die buitenstaanders opgezocht. Je kon hem vinden bij melaatsen, criminelen en prostituees. En uiteindelijk hebben andere mensen besloten om hem buiten de stad aan het kruis te nagelen. Omdat ze hem niet wilden kennen.

Ja, die vijf meisjes worden 'dwaas' genoemd. En die andere vijf, die wel olie in voorraad hadden, worden 'wijs' genoemd. Maar wij moeten niet denken dat wij in staat zijn om te beoordelen wie van ons 'wijs' is en wie 'dwaas'. Wij moeten niet in categorieën gaan denken. Dat oordeel komt ons niet toe.

De gelijkenis eindigt met een waarschuwing voor ons allemaal: 'Wees dus waakzaam!'

Dat betekent dat wij allemaal 'wijs' kunnen zijn, maar ook 'dwaas'.

De gelijkenis is een oproep aan ons allemaal om 'wijs' te zijn. En 'wijs zijn' betekent: waakzaam zijn. Zorg dat je het lampje van de verwachting brandend houdt.

Maar hoe doe je dat?

Hoe kun je de hoopvolle verwachting levend houden, terwijl jouw geliefden één voor één sterven en jouw leven alleen maar minder wordt?

Hoe kun je voorkomen dat je straks te horen krijgt van de Heer: 'Ik ken jou niet'?

Hoe kom je aan die olie voor je lampje?

Dat is niet zo moeilijk als het lijkt.

Die olie is geen middel om in de hemel te komen. Het is geen smeerolie, maar brandstof.

Die olie is een gelijkenis van de heilige Geest. De Geest die het verlangen in ons hart legt, die het geloof in ons tot leven wekt en die ons lampje brandende houdt.

Wij hoeven alleen maar te ontvangen en te luisteren naar de stem van Jezus.

Dan weten we: Hij kent ons! De Heer kent ons als geen ander. Hij kent ons één voor één, nu en straks en tot in eeuwigheid.

Amen.